

ПЕРЕКЛАД ЗООНІМІВ

Піддубна І. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – канд. філол. наук, доцент Баранова С.В.

За існуючою традицією в англійському фольклорі, поезії та казках назви тварин осмислюються, якщо є потреба в чоловічому або жіночому роді. В українській мові таке спеціальне осмислення роду тварини неможливе, оскільки в українській мові категорія роду – виключно граматична категорія. Тому при перекладі часто або змінюється рід тварини (якщо перекладачу не вдається знайти еквівалент у „потрібному” роді), що іноді приводить до втрати певного сенсу, або рід залишається таким, як у тексті оригіналу [1,55].

У більшості випадків перекладач керується нормами рідної мови, згідно яких одні тварини та птахи є істотами чоловічого роду (*слон, горобець, собака*), а інші – жіночого (*кішка, сова, ящірка*). При цьому в українській мові існують пари слів для позначення тварин як жіночого, так і чоловічого роду (*півень - курка, бик - корова*), де на перший план виходить біологічний рід тварини (тоді обидва слова є маркованими за ознакою статі), а також існують такі пари слів у чоловічому та жіночому роді (*кіт - кішка*), де керівну роль відіграють морфологічні показники слів.

Іноді перекладачу не вдається зберегти «потрібний» рід зоонімів, і «чоловіки» з англійського тексту перетворюються на «жінок» у тексті перекладу. При перекладі важливо враховувати природність звучання мовної одиниці. Поняття природності звучання у перекладі має на увазі використання таких засобів мови перекладу, які сприймаються носіями мови перекладу як звичні та природні у даному контексті [2,11]. В українській казковій полісистемі слово *кішка* видається більш природнім і звичним, аніж слово *кіт*. Отож, слово, що позначає особи жіночого роду, зустрічається в українських фольклорних і художніх казках частіше, аніж слово чоловічого роду.

Такий аналіз дозволяє зробити висновок, що іменники, рід яких співпадає у тексті оригіналу і у тексті перекладу є найбільш простим випадком для перекладу. В інших випадках перекладач має або трансформувати слово у потрібний рід, або додати інші слова, що вказують на потрібний рід. Цікавим виявилось те, що в жодному прикладі перекладач не конкретизує назву тварини для збереження роду.

1. Немировский М. Я. Способы обозначения пола в языках мира // Памяти акад. Н. Я. Марра.- М., Л., 1988. – 148 с.

2. Минченков А. Г. Русские частицы в переводе на английский язык / Russian Particles in English Translation. СПб.: Химедра, 2001. – 96 с.

Піддубна, І.В. Переклад зоонімів [Текст] / І.В. Піддубна; наук. кер. С.В. Баранова // Перекладацькі інновації : матеріали Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції, Суми, 25-27 листопада 2010 р. / Ред. кол.: С.О. Швачко, І.К. Кобякова та ін. — Суми : СумДУ, 2010. — С. 70-71.